

Pesta 11/23 martiu.

Va ești domnească. | Redact. : strad'a lui Leopoldu nr. 32.

Nr. 10.

Anulu IX, — 1873.

Pretulu pe anu 10 fl., pentru Roman'ă 2 galbeni.

Elele.

(Fino.)

IV.

Elele in mitologi'a vechia.

Uniculu datu in tóta literatur'a clasica vechia despre Ele se afla la Ovidiu¹⁾; anume: „Adese-ori mi-place a întorče carale usióre in pulbere si cu frenele capulu calului fugaciu. Acuma me rapedu (me ducu) ca si Eleleidele lui Bachu, manate de furii, si cari sub culmea muntelui Ida misca timpane (batu tobele;) séu ca si pe cari semidínele driade (nimfe de arbori)

¹⁾ Ovidius Naso in Heroides Lib. IV. Phaedra v. 47. Nunc feror, ut Bacchi Furiis Eleleides actae etc.

In sing. Eleleis in pl. Eleides, si se deriva din Eleleus, cognumele lui Bachus. Acestu cognume se afla la Ovidiu Metamorfose Lib. IV. v. 15. Numele Eleleus e formatu din *eleleu*, cuventu de exclamatiune ca si euan. (Reinhardt Suchier in Ovid Meth. p. 106. Alex. Berg in Heroid p. 22.

Eleleu si Eleleleu la Aristophane in locu de hurrah! la Aeschylu in locu de ah, oh de durere, la Plutarchu eschiamare de bucuria.

Eleleiso la Xenophon insémna : strigu, chiamu ; la Homeru insémna : me intorcu in cercu, ametiescu, me cutremuru (Griech. Dna sch. Wörtl. Fried. Rost.) — Cuventulu Elele insémeut dara sberatóriale, strigatóriale, ametítóriale. In poesi'a poporala vine adese-ori exclamatiunea : Alelei! p. e. Alesandri p 77 e totu un'a cu „eleleu“ si „én“ cu „euan“!

si faunii cu dóue córne cu puterea loru, le-au jafuitu de simtîri. Cà-ci mie, dupa ce a trecut furia, — mi-au povestitu tóte.“

Eleleides sunt identice cu Bachantinele, precum Bachantinele se deducu de la Bachus, asié Eleleidele de la Eleleus, totu aceea dieitate.²⁾

Bachantinele sunt fete frumoase cu têrsiu in mana (unu bêtu pe care sunt frundie verdi invelite, deosebi de struguri, simbolulu lui Bachu) si locuescu prin paduri, si se tienu de suit'a lui Bachu.

Orfeu cu cantecculu seu a atrasu animalele si natur'a, venira Bachantinele, facura larma, fluerara si batura timpanele, pefugara animalele si pe Orfeu un'a l'a lovit cu têrsiulu peste capu, altele aruncara cu petrii a supra lui.

Pe délulu Cytheron bachantinele cantau selbatecu, de bucuria, si pe Pentheu, carele nu vrù sè tiena serbatórea lui Bachu, lu-spin-tecara³⁾ Bachus e asemene cognume⁴⁾ si dieitatea e proprie Dionysos.

²⁾ Alex. Berg in Heroides IV. v. 47 p. 22.

³⁾ Die Mitologie aller Nationen, Dr. Vollmer. — Tabla XII fig. 2. O bachantina díce in lira, fig. saruta pe unu faunu tineru (paunasiu de codru etc.)

⁴⁾ Bachus se deduce prin multi de la bacca, — bomba de strugure.

Natur'a esențiala a lui Dionysos se referă la viéti'a pamentului, deosebi la viéti'a creatiunilor vegetative, încâtu acele au fructu sucosu și efectu focosu. Mai multu însémna suculu și puterea vietiei pamentului, precum se aréta în tufa și padure, în munti cu isvóre, în pomi cu roduri și pamenturi umedóse.

Strugurulu pentru aceea e plant'a lui Dionysos, pentru că în elu s'a amestecatu fluiditatea cu foculu, umediél'a pamentului cu caldur'a sórelui. ⁵⁾

Eleleidele sunt *nymphae*, adeca fete și neveste tinere, sunt spirite elementarie; eleleidele sunt o specie din genulu nimfeloru ⁶⁾ și pentru acést'a au multe insusîri comune.

Dupa mitologi'a vechia, nimfele locuescu în dumbrave frumoșe, la isvórele riurilor, liveți umedóse în paduri, pe déluri umbróse, locuri romantice și idilice și vâi laterale, și pe aci ele torcu și tiese, canta cantece frumoșe, se scalda și de timpulu lungu alu noptii jóca pe érba și se jóca.

Cu Apollo și Mercuriu se amoriséza, cu Dionisiu sburda, vagabundéza, și se petrecu bucuróse și cu ómenii; rapescu pe tineri frumosi, precum spune tradițiunea despre Hylas în Mysia, pe care l'au rapitu nimfele; și pe necredintiosii catra ele i pedepsescu aspru, precum pe Daphnis pastoriulu frumosu din Sicilia. ⁷⁾

Daphnis feciorulu lui Hermes (Mercuriu) cu o nimfa a fostu fal'a Siciliei, unu amicu alu Artemisei (Dian'a) și a lui Panu (dieu de turme și padure), frumosu, și binecuventatu cu turme de vite grase, cu cari trecea peste dealuri și vâi. A legatu amóre cu o nimfa și i-a remasu credintiosu, de și multi ochi cautau cu doru la elu, dar o féta de rege l'a sedusu prin vinu, și atunci Daphnis si-a perdutu lumin'a ochiului și dupa altii a vietii.

Influinti'a nimfeloru a supra omului e turburatória de simtîri, și de aci purcede insufletîrea și profeti'a estasica a unui Bokis și altoru rapiti, strigniti, și acestia se numescu nimfolepti, adeca rapiti, apucati, luati de nimfe, precum și însele *sibile*, cari profetiau mai alesu în pesteri séu la isvóre. ⁸⁾

⁵⁾ L. Preller Griech. Myth. I p. 519.

⁶⁾ Adi la noi nimfele sunt dîne, și elele sunt o specie din genulu dîneloru.

⁷⁾ Preller Griech. Myth. I p. 565. Odiseia IX 154. XIII. 356 XVII. 240.

⁸⁾ Preller Griech. Myth. I p. 566. Paul p. 120. Vulgo autem memoriae proditum est, quicumque spe-

Despre cantarea nimfeloru între déluri pomenesce și Homeru ⁹⁾ și canteculu și music'a loru se amintiesce în mai multe mituri. ¹⁰⁾

Nimfele de apa la greci se numiau Ne-reide, și representau mai multe personificatiuni a mării, lacului, apelor. Poetii și artistii infrumsetiescu viéti'a liniscita de lacu prin dantiuri și miscări placute; nimfele la sóre séu lucirea lunei esu pe pamentu, aci si-usca perulu umedu, séu facu musica cu tritonii, séu se petrecu în cantece și dantiu. ¹¹⁾

V.

E s p l i c a t i u n i .

Stefanu Ivascu descriendu spunerile lui Luca Cotlerla, adauge: Se vede că mosiulu a adormitu, și candu s'a desceptatu a fostu lomuitu, adeca sgârcitu la musculii de la mani și picióre.

Iacobu Zorca dice: Candu cine-va e morbosu de recéla, se dice, că e de pocitura, sioldina, și babele deducu, că acést'a vine déca morbosulu a calcatu în „joculu Eleloru“ (dîneloru préputerniceloru, sioimaneloru.)

În descantece se pomenescu adese-ori cu alte fiintie, ba se afla și descantecu a nume pentru Ele. ¹²⁾

Voi Eleloru maiestreloru,
Dusmane ómeniloru,
Dómnele pamentului,
Ce prin vezdubhu sburati,
Pe érba lunecati,
Si pe valuri calcati,
Ve duceti în locuri îndepartate,
În balta, trestia, pustietate,
Unde pop'a nu tóca,
Unde fét'a nu jóca,
Ve duceti în gur'a ventului
Si ve loviti ge tórt'a pamentului,

ciem quandam e fonte, i. e. effigiem Nymphae vident, furendi non fecisse finem, quos graeci *νυμφο ληπτοιοι* vocant, latini lymphaticos appellant.

⁹⁾ Odis. VI. 122.

¹⁰⁾ Das Klingen und Singen von allerlei Stimmen und Lauten, und der Wiederhall in den Felsen und Schluchten, welches in den Märcen von Pan's Liebe zum Echo geführt hat, und das liebliche Bild des Schalles in den Bergen, welche zu der Dichtung von der Syrinx Veranlassung gegeben hat. etc.

Preller Griech. Myth. p. 583. Ovid. Metham. I 690.

¹¹⁾ Preller Griech. Myth. p. 434. 435.

¹²⁾ Poesii poporale de V. Alesandri p. 10.

Esti din mana, trupu, picioru,
Si se periti susu intr'unu nuoru.
Dati omului sanatate,
Ca sabi'a de focu ve bate!

Consultandu a supra acestei materie¹³⁾ am aflatu, ca tote aceste idei cuprindu in sine ore-care adeveru. Unu adeveru e in natura si altulu in omu.

Adeverulu seu caus'a in natura se esplica astu-feliu: E fapta constatata, ca in locuri noriose umedo se formeza gazuri, si aceste cate odata se indesuescu si si-ieu forme figure diferite, cari, pe langa o fantasía viua se potu tiené forte usioru de fiintie, ce traiescu. Aceste locuri umedo se producu deosebite stari de morbu prin disolvarea productelor vegetabile ce s'au adunatu in noroiu, in umediela, si deosebi producu friguri schimbatore, si paroxis-mele acestora mai cu sema in stadiulu ferbintieiei, casuina delirii si halucinatiuni (naluciri) si friguri varie.

Durerile, sgarcirea si strignirea, ce se areta cate odata in manele si picioarele acelora, cari ambla multu pe campu si in paduri, se nascu din recela, de orece aceia inferbintati de lucru seu de cale se asiédia pe pamentu umedu, rece, si prin acest'a inceta curendu transpiratiunea trupului.

E fapta constatata din partea autoritatiloru medicale si acea, ca omenii ai caror'a creri se punu in activitate pre mare seu prin beuturi spirituose seu prin fantasía atitiata peste mesura, seu prin morbu de friguri, au inchipuri false, nebune, si vedu ceva, ce nu este, ce nu se referaza la unu objectu din afara, dar ei credu ca e adeveru ce vedu, p. e. vedu draci, angeri, animale, ce nu esista, asemenea unii audu cantare si musica, desf e linisce, si altii de langa ei totu in acelu minutu nu vedu nici audu ceva. Acest'a se numesce halucinatiune, adeca nalucire.

Dupa tote aceste nu va strica de a face unele observari de asemenare intre isvorele noue si vechie.

Si Luc'a Coterl'a si pecurariulu din Carpati a vediutu dinele si a auditu music'a si cantarea loru.

La pecurariu dinele sbora pe susu, la Luc'a sbora si elu cu dinsele.

In tote isvorele erba e grasa si desu seu livada verde.

Pecurariulu spune, ca ostenitu si mole s'a aruncatu pe erba; fratele a vrutu se redice pe Luc'a de la pamentu, si nu a potutu; in amen-doue casurile se vede, ca inferbintati au recitu pe erba, ba la Luc'a morbulu e apriatu.

Luc'a a fostu rapitu de dine ca si Hylas; vrajitoria a disu, ca acest'a are chiamare de vrajitoria, profetia, adeca precum a fostu nim-foleptulu Bakis inelitu.

Vieta pastorisca se afla la pecurarii din Ardela la Luc'a si fratele, la Romanulu lui Mogarzea ca si la pastoriulu Daphnis din Sicilia, deosebi pastorii sunt fericiti de a fi in societate cu Elele, si a audi canteculu si music'a loru.

Lui Mogarzea si unchiasului (de la Schott) i se ie poterea, anim'a; in urmare aci e morbulu.

Despre bureti de ai dinelor scrie Amlacher, ca si Iosifu Olariu din Domanu!

Romanulu din povest'a Mogarzea imblandisece pe Ele, intocma ca si Orfeu pe Banchantine.

Din citatiunea din Ovidu se vede estasea si furi'a, intocma ca din descrierea lui Luc'a, etc.

Eta o materia mitologica daco-romana, in carea am cautatu adeverulu si realitatea; eca o materia din mai multe isvore, carea era dovedesce, ca mitologi'a nostra romana e *greco-romana vechia*, ce numai la unu poporu de sange romanu s'a potutu sustiene.

At. M. Marienescu.

N ó p t e a.

este cerulu tierii mele

S'a intinsu unu negru noru,

Si brilantele lui stele

Ca s'apara nu mai voru;

Ca-ci furtun'a e aprupe

Arbori mari ca se desgrope.

Cucuvai'a cobitoria

De pe turnulu ruinatu,

Totu in tonuri tîpatorie

Cantulu ei si-a terminatu;

Ca-ci anuncia timpuri grele,

Mam'a mea plange cu gele!

Liliecii tierii mele

Sunt activi prin vizuini,

¹³⁾ Cu Dr. Emanuel Kohn mediculu de tribunalu in Oravitia.

Cà-ci in nopti fara de stele
 Ei se vendu pe la straini;
 Si ca Judi cu 'nversiunare
 P'unu si tiér'a la vendiare.

Adi strigoii la morminte
 Ambla-alérge bajbaindu,
 Ca sè spurce cele sante,
 Pe strabuni neliniscindu;
 Dar... la diu'a judecàtii
 Vaiu de fiii strimbatàtii!

Privescu tristu, plinu de durere,
 Pe cei vii, pe ai mei frati,
 Cum nu simtu, cum n'au vedere,
 Cum in somnu sunt adancati!
 Dar... dormiti, dormiti in pace!
 Mam'a plange, si — ér tace!!

(Roman'a.)

A.

Emilia Galotti.

Drama in 5 acte de G. E. Lessing. —

Persónele:

Emilia Galotti.
 Odoardo si
 Claudia } Galotti, parintii Emiliei.
 Hectoru Gonzaga, principe de Guastalla.
 Marinelli, siambelanulu principelui.
 Camilio Rota, unulu dintre consiliarii principelui.
 Conti, unu pictoru.
 Comitele Appiani.
 Comites'a Orsina.
 Angelo si câti-va servitori.

Actulu primu.

Scena: unu cabinetu alu principelui.

SCEN'A I.

Principele, la o mésa de scrisu, plina de scrisori si chartii, dintre cari frundieresce unele.

Reclamatuni si éra reclamatuni! Suplice si éra suplice! — Ce ocupatiuni triste; si inca ne mai invidiéza! — O credu, déca amu puté ajutá la toti: atunci amu fi demni de invidiatu. — Emilia? (Deschidendu inca una din suplice si uitandu-se la numele subscrisu.) O Emilia? — Inse o Emilia Bruneschi — nu Galotti. Nu Emilia Galotti! — Ce voiesce ea, acésta Emilia Bruneschi? (Cetesce.) Pretinde multu, fórte multu. Inse ea se numesce Emilia. I se va acordá! (Subscrise si trage de clopo-

tielulu, in urm'a caruia intra unu camarieru.) Probabilu, cà nu a sositu inca nici unulu dintre consiliari in anticamera.

Camariierulu.

Nu.

Principele..

Am inceputu pré de timpurfu diu'a. — Diminéti'a acést'a este atátu de frumósa. Voiescu a iesti cu trasur'a. Marcuisulu Marinelli me va insoti. Di sè-lu chiamo. (Camariierulu se duce.) Nu mai potu lucrá. — Eram atátu de liniscitu, mi-imaginase, cà sum atátu de liniscitu. — De odata o sermana Bruneschi trebuie sè aiba numele de Emilia: am perdutu liniscea si totu.

Camariierulu, care éra-si intra.

Am tramisu sè vina marcuisulu. Si aicea o scrisóre de la comites'a Orsina.

Principele.

De la Orsina? Pune-o colo!

Camariierulu.

Lacheulu ei ascépta.

Principele.

I voiu tramite eu respunsulu, déca va fi de lipsa. Unde se afla ea? In cetate? séu la vil'a ei?

Camariierulu.

Ea s'a rentorsu ieri in cetate.

Principele.

Cu atátu mai reu, — mai bine, voiam sè dícu. Atunci cu atátu mai putínu trebuie sè ascepte lacheulu ei. (Camariierulu ese.) Scump'a mea comitesa! (Cu amaratiune, luandu scrisórea in mana.) Totu asié de bine, ca si candu o asiu fi cetitu! (si éra aruncandu-o.) — E bine, eu credeam, cà o iubescu! Câte nu crede cineva! Se póte cà o-am iubitu in adeveru. Inse acésta fu odinióra!

Camariierulu, care éra-si reintra.

Pictorulu Conti voiesce sè aiba gratia —

Principele.

Conti? Pré bine; lasa-lu sè intre. Acest'a me va aduce la alte idei.

(Se scóla.)

SCEN'A II.

Conti, Principele.

Principele.

Buna diminéti'a, Conti. Cum ti-mai merge? Ce face artea?

Conti.

Principe, artea umbla sè-si caute pane.

Principele.

Ea nu trebuie, si sè nici nu o faca acést'a;

in miculu meu teritoriu, de siguru că nu. Inse artistulu trebuie să si voiéscă a lucră.

Conti.

A lucră? Acésta este placerea lui. Numai déca trebuie să lucre pré multu, póte să-si piérdia numele de artistu.

Principele.

Eu nu voiú să dîcu multe, ci multu; pu-tînu, inse cu diligintia. Ai venitú dóra, Conti, cu man'a góla?

Conti.

Aducú acelu portretu, Altetia, pe care mi-l'ai comandatu. Si mai aducú inca unulu pe care nu mi l'ai comandatu; care merita inse a fi vediutu —

Principele.

Acel'a este? — Abié mi-pociu aduce a minte —

Conti.

Comites'a Orsina.

Principele.

Intr'adeveru! Comand'a este numai cam de multu.

Conti.

Frumósele nóstre dame nu sunt in tóte dílele de portretatu. Comites'a abié odata in trei luni de díle s'a pututu — decide a siedé.

Principele.

Unde sunt piesele?

Conti.

In anticamera: me ducú să le aducú.

. SCEN'A III.

Principele.

Imaginea ei! fia! imaginea ei, totu-si nu este ea insa-si. Se póte, că in imagine voiú re-aflá aceea, ce nu-mi mai oferesce persón'a. — Inse eu nu voiéscú să o reafli. — Secatura de pictoru! Mai că mi-vine să credu, că ea l'a corruptu. Si chiar déca ar fi! Déca o alta imagine, ce este depinsa cu alte colori si pe o alta panza, voiéscú să o inlocuiéscă in anim'a mea. Intr'adeveru credu, că asiú fi multiamitu. — Candu iubiam acolo, eram totu-de-una atátu usiurelu, atátu de voiosu, atátu de sburdatu. Acuma sum in tóte din contra. Dara nu; nu, nu! Mai liniscitu séu ba; asié me simtiu mai bine.

SCEN'A IV.

Principele, Conti cu portretele, dintre cari pe unulu lu-radiema intorsu de unu scaunu.

Conti (asiediandu pe celalaltu.)

Te rogu, principe, ca să iai in considera-re marginile artii nóstre. Multe mominte din cele mai atragatórie ale frumsetiei, zacú cu totulu afara de marginele ei. — Postéza-te asié!

Principele, (dupa o scurta contemplare.)

Esclentu, Conti; fórté esclentu! Acesta este omagiulu oferitu artii dtale, penelului dtale. Inse lingusitu, Conti; peste mészura lingusitu.

Conti.

Originalu nu parea a fi de acésta opiniu-niune. Si intr'adeveru nu este favoritu mai multu, decátu numai pe cătu trebuie să favo-reze artea. Artea trebuie să depinga astu-feliu precum natur'a plastica — déca esiste vre-una — si-au gânditu imaginea: fara scadiementulu acela, pe care materi'a resistentă lu-face inevi-tabilu; fara destructiunea cu care timpulu se lupta in contra ei.

Principele.

Artistulu meditatoriu valoréza inca-odata pe atát'a. Inse originalulu, díci, afla cu tóte aceste —

Conti.

Iérta-me, principe. Originalulu este o persóna, ce reclama veneratiunea mea. Nu am voitu să dîcu nimica defavorabilu pentru dins'a.

Principele.

Dî câte ti-place! — Si ce a dísu origi-nalulu?

Conti.

Sum multiamita, díse comites'a, déca nu sum mai urita.

Principele.

Nu mai urita? Oh, adeveratulu origi-nalu.

Conti.

Si acésta o a dísu, cu o espresiune a fe-tiei, din a carei umbra dieu acésta imagine nu representá nici cea mai mica alusiune.

Principele.

Acést'a dîcu si eu; tocmai acest'a este punctulu in care eu aflú aceea lingusîre ne-marginita. Oh, eu o cunoscu, acea espresiune orgoliósa si ironica, ce ar desfigurá chiar si fati'a unei Gratie! Nu negú, că o gura, ce se contóree putînu ironicu, nu este adesea cu atátu mai frumósa. Inse, bine observatu, numai putînu: conversiunea nu trebuie să esagereze pana la grimasa, ca la acésta comitesa. Si nisce ochi trebuie să conduca priveghiarea a supra voluptosului batjocóritoriu, nisce ochi pe cari,

bun'a comitesa, din intemplantare nu-i posede de locu. Si pe cari nu-i are nici aicea in portretu.

Conti.

Altetia, eu me simtiu totulu in perplezitate —

Principele.

Si din care cauza? Totu ce artea pôte face bunu din acesti ochi mari, avansati, ficsati si rigidi ai comitesei, cari sémena cu aceia ai unei Meduse, aceea, Conti, dta o ai facutu in modulu celu mai onestu? Nu asié onestu, ar fi mai onestu. Fiindu cà, spune-mi dta insu-ti, Conti, pôte cine-va conchide din imaginea acést'a la caracterulu persónei? Si acésta ar trebui sè fia. — Orgoliulu l'ai schimbatu in demnitate, ironf'a in surisu si aplecarea spre o aiurare lugubra intr'o melancolia dulce.

Conti, (in câtva iritatu.)

Ah, principe, noi pictorii calculàm pe aceea, cà imaginea terminata va aflá pe amantu, inca totu atátu de fierbinte, pe câtu de fierbinte erá candu o-a comandatu. Noi depingemu cu ochii amorului: si numai ochii amorului aru trebuí sè ne critice.

Principele.

E bine, Conti; pentru ce nu o ai adusu inainte cu o luna? Pune-o la o parte. Ce represinta pies'a cealalta?

Conti (aducénd'o si tienend'o inca întórsa.)

Éra-si portretulu unei femei.

Principele.

Déca este asié, mai cà nu asiu voi sè-lu vediu. Fiindu cà totu-si idealulu de aici (cu degetulu pe frunte), séu mai bine dísu de aici (cu degetulu pe anima,) nu-i pôte semená, asiu dorí, Conti, sè admiru artea dtale in alte sujete.

Conti.

Esiste o arte mai admirabila, de siguru inse nu unu sujetu mai admirabilu decâtu acést'a.

Principele.

Atunci me prindiu, Conti, cà acela este propri'a patróna a artistului. (Dupa ce portretulu a întorsu cadr'a.) Ce vediu? Oper'a dtale, Conti, séu oper'a fantasfei mele? Emilia Galotti.

Conti.

Cum, principele meu? Cunosci angerulu acesta?

Principele, (voindu a se reculege, fara de a-si luá inse ochii de la portretu.)

Asié, de jumatate! pentru ca tocmai sè o pociu recunósce. Au trecutu deja câte-va sep-

temani, de candu o am intalnit cu mam'a ei intr'o veghia. Dupa aceea o am mai revediytu numai in locuri sacre, unde cascarea de gura nu este conveniabila. Cunoscu si pe tatalu ei. Elu nu este amicul meu. Elu a fostu, care s'a opusu mai multu pretensiuniloru mele a supra Sabionettei. O spada vechia, orgoliosu si aspru, de altcum urbanu si bunu!

Conti.

Tatalu! Inse aicea avemu pe fia-sa.

Principele.

Pe Dumnedieulu meu! ca si candu ar fi furata din oglinda! (Inca totu cu ochii ficsati a supra portretului.) Oh, dta scfi bine, Conti, cà artistulu atuncea este laudatu mai multu, candu cine-va contemplandu oper'a lui, uita laud'a, ce o-a meritatu.

Conti.

Cu tóte aceste sum fórte nemultiamitu cu mine insu-mi. Si totu-si pe de alta parte sum pré multiamitu cu nemultiamirea mea. Ha! pentru ce noi nu depingemu imediatu cu ochii! Pe lungulu drumu, din ochiu prin bratiu pana in penelu, câtu nu se pierde acolo! Inse, cum dîcu, aceea cà sciu ce s'a pierdutu si cum s'a pierdutu si pentru ce a trebuitu sè se piérdia: me face totu atátu de orgoliosu si inca mai orgoliosu, decâtu cum sum, pentru aceea, ce nu am lasatu sè se piérdia. Fiindu cà din aceea recunoscú mai bine decâtu din acést'a, cà intr'adeveru sum unu pictoru mare, numai cà man'a mea nu este totu-de-una astu-felu. Credi óre, principe, cà Rafaclu nu ar fi fostu celu mai sublimu geniu de pictoru, chiar, déca din nenorocire s'ar fi fostu nascutu fara mani. — Credi acést'a, principe?

Principele (d'abié luandu-si ochii de pe portretu.)

Ce ai dísu, Conti? — Ce voiesci sè afli?

Conti.

Oh, nimica, nimica! palavre! Sufletulu dtale, dupa cum observai erá cu totulu in ochii dtale. Eu iubescu astu-felu de suflete si astu-felu de ochi.

Principele, (cu o recéla fortiata.)

Astu-felu dara, Conti, dta intr'adeveru enumeri pe Emilia Galotti intre cele mai escelente frumseti cele cetátii nóstre.

Conti.

Astu-feliu dara? intre? intre cele mai escelente? si cele mai escelente ale cetátii nóstre? Ti-bati jocu de mine, principe. Séu cà in totu decursulu timpului ai vediytu totu atátu de putinu, câtu ai si auditu.

Principele.

Amabile Conti, (dirigându-si ochii éra-si spre portretu.) Cum se póte ca unulu ca noi sè se incrédia ochiloru sei? Strictu luatu, totu-si numai singuru unu pictoru scie sè judece despre frumsetie.

Conti.

Astu-feliu dara simtiementulu fia-caruia ar trebuí sè ascepte mai antâiu dupa sentinti'a unui pictoru? La manastire cu acela, care voriese sè invetie de la noi, aceea ce este frumosu! Inse aceea totu trebue sè Ti-o spunu, ca pictoru, Principe: cà una din cele mai mari fericiiri ale vietii mele este: cà Emilia Galotti mi-a posatu. Acestu capu, acésta fatia, acésta frunte, acesti ochi, acestu nasu, acésta gura, acésta barbía, acestu gátu, acestu pieptu, acésta statura, intréga acést'a figura este de atuncea uniculu meu studiu alu frumsetiei femeiesci. Originalulu insu-si, inaintea caruia a posatu, l'a primitu absentulu ei tata. Inse copi'a acésta —

Principele (intorcându-se repede catra elu.)

E bine, Conti? Nu cumva este deja promisa?

Conti.

Este destinata dtale, principe, déca a-fi vre-o placere in ea.

Principele.

Placere! (suridiendu.) Ce asiu puté óre face mai bine, Conti, cu acestu studiu alu dtale de frumsetie femeiesca, de câtu a-lu face totu de odata si alu meu? Colo, acelu portretu ia-lu numai éra-si cu dta; pentru ca sè i comandi o incadrare.

Conti.

Pré bine!

Principele.

Astu-feliu de frumósa, astu-feliu de bogata precum numai o va puté face sculptorulu. Va fi suspinsu in galería. Inse acést'a — va remané aicea. Cu unu studiu cine-va nu face atâte ceremonii: si nici nu-lu suspinde, ci i place sè-lu aiba de indemana. Ti-multiamescu, Conti, ti-multiamescu pré multu. Si precum am dîsu: in teritoriulu meu artea sè nu umble dupa pane, pana candu eu insu-mi nu voiu mai avé. Tramite, Conti, la tesaurariulu meu si lasa sè-ti gratifice pe langa cuietantia pentru ambele portrete, ce vei voí. Atátu, câtu vei voí.

(Va urmá.)

I. G. Baritiu.

Doine si hore poporale.

— Din Bucovina. —

I.

Me luai sér'a pe luna
Cu flintuti'a mea in mana,
Candu flintuti'a mea plesniá,
Unu ciocoiu se prevaliá.
I-asiu mai dá si-unu pumnutiulu bunu,
Sè-i sara pung'a din sinu;
I-asiu mai dá vr'unu baltagasiu,
Sè-i sara vr'unu galbenasiu,
Sè mai dau la cei saraci,
Cà-su Romanu cu comanacu,
Sciu ciocoi ce sè-i facu,
Si-su munténu de prin potici,
N'am vinitu géba pe-aici.

II.

Plange-me maica cu gele,
Cà m'a strinsu némtiu 'n curele,
Plange-me maica cu doru,
Cà ti-am fostu iubitu fecioru,
Ti-am scosu plugulu din ocolu,
Si l'am dusu pan' la ogoru,
Num' o brasda ti-am brasdatu,
La catane m'a chiamatu.
Pusc'a cu otielile
Mi-mananca sielile,
Patruntraist'a cu vitielulu
Mi-ucide sufletielulu.

III.

Frundia verde magiereanu,
Scíi puiule c'adi e-unu anu,
Decandu dragi noi ne eramu,
Dintr'unu meru ne saturamu;
Sè fi fostu câtu de amaru,
Ne parea cà-i de zaharu;
Ca porumbii hirepteamu,
Ca paserele ne hraneamu.
Géba puica me mangai
Cu gutíi cu alamái,
Cà de mine totu ramái;
Géba bade ma desmerdi,
Cu alfiori si mere verdi,
Cà de-acum nu me mai vedi.

Culese de

Ionu Berariu.

S A E O N E

O serata de dame

la mam'a Chedivelui din Egiptu.

Festivitățile arangiate de catra Chedivele Egiptului, cu ocasiunea cununiei fiilor lui, sunt inca de parte d'a-si fi ajunsu finea.

In Europa, unde tôte se facu si se 'ntempla cu iutiél'a vaporului, o cununia durédia de comunu numai câte-va ôre, pe candu in orientu decurgerea unei astu-feliu de serbatori de feliu nu e de o natura asié rapede.

In decursu de siese septemani atâtu in cas'a mirelui, câtu si in a miresei se arangiédia in continuu sér'a ospetie, baluri si petreceri, in tôte variatiunile, asié incâtu unu atare mire mai putînu avutu, prin banchetele aceste patriarchale — indata dupa nunt'a-i adese-ori si-vede zestrea redusa mai la nula.

La Chedivele inse, care pricepe de minune a despoiá Fellahsii sei, nici intr'unu casu nu e de temutu intrevenirea unei astu-feliu de eventualități fatale.

In orientu femeile — precum este cunoscutu — nici odata nu manca cu barbati la unu locu, ci dinsele petrecu totu-de-una in departamente separate; asié si festivitățile extraordinarie se arangiédia deosebi pentru barbati si femei.

Noi, dintre nenumeratele petreceri date de vice-regele Egiptului cu ocasiunea mai susu amintita, — ne vomu ocupá numai de serata de dame tinuta in palatulu asié numitu Casr-El-Ali, la mam'a Chedivelui.

Damele egiptiene si europene invitate la acésta serata, intrandu mai antâiu intr'o gradina splendidu iluminata si parfumata de mirosulu imbetatoriu alu pomiloru in floriti de banane, orantie si finice, si trecându d'aci printr'o alea cuprinsa pe de margini cu marmoru albu si verdétia, au fostu primite in parturulu palatului si conduse de catra camerieri in prim'a sala; in care erau postate sclavele albe, unele in costumu pomposu orientalu, ér altele — superióre acestora — in uniforma eleganta de oficieru din armata cu coifu impenatu pe capu si cu sabia in mana, standu in positura intr'adeveru martiala. La privirea acestoru sentinele imposante numai decâtu ni se revóca in memoria operet'a „Femeile frumoase din Georgia.“

Damele introduse pan'ací de catra camerieri se ducu mai departe si intra intr'o a dóu'a sala, in care almeele canta si esecuta dantiuri nationale.

Alimeh séu almee (in limba araba femeia culta) se numescu in orientu cantaretiile si jocátorele de clasa mai 'nalta, cari formédia in viétia sociala o secta separata, si servescu la ocaasiun serbatoresci si la nunti in casele celoru avuti si distinsi, spre a petrece pe óspeti prin cantecele si jocurile loru. Poesiele cantate de dinsele sunt de o natura erotica (poesie de amoru,) ca si dantiurile pantomimice cari le esecuta aci acompaniate de castagnete, flaute, tamburine si dobe.

Sclavele albe din acésta sala esecutau fórté bine melodiéle pe violina, flauta si alte instruminte, ér in

sal'a vecina esecutau alte almee dantiuri in forma de baletu cu sabii, scuturi si bâte d'auru.

Dupa finirea acestui concertu si dantiu orientalu óspetii fura condusi in alta sala, in care se aflau la dispusetiune cele mai fine si delicate mancári, dulcetiuiri si beuturi recoritórie.

In mijloculu salei er á o mésa junga, la care sie-deau principesele; acestora se serviá cina dupa mod'a francesca.

Chiar si servitiulu er á internatiunalu, adeca damele aveau liber'a voia, cà ôre dupa maniera orientala séu européna voiescu a fi servite?

Dupa cina toti óspetii, in frunte cu oficierii despre cari vorbiramu mai susu, — au intratu intr'o sala fórté mare, in care tôte damele fura prezentate prin damele de onóre altetiei sale mamai Chedivelui.

Finindu-se acésta presentare, toti óspetii ocupara locu pe divane, pentru d'a admirá de nou cantecele si dantiurile esecutate de cele mai distinsé almee.

Inmediatu dupa aceste se 'ntemplá impartirea daruriloru pentru cantareti si dantiátorie, aceste daruri constau mai cu séma din cele mai fine si scumpe stofe de casmiru. Femeile pasiloru si bayloru, onorate cu acésta invitare, si-tienu de stricta detorintia a aduce aceste stofe; la predarea fia-carui objectu se striga numele donatórei, si corulu i canta apoi multumiri si urári de ferice.

Acum in fine sosese momentul in care are sé se presinte tiner'a mirésa.

Damele egiptiene, conformu moravuriloru tierii, si-aducu fia-care camarierii eunuchi proprii, cari cu ocasiunea acestui actu tienendu in mana unu candelabru cu lumini aprinse, formédia spalieru de la trépt'a cea mai de josu pana in sal'a tronului, care e a nume decorata si preparata pentru acésta primire a miresei. Treptele d'alungulu acestui spalieru pana in sal'a tronului a fostu acoperite cu covóre de metasa, intretiesute cu auru, preste cari avea sé tréca mirés'a, careia nici cà-i e permisu a-si pune piciorulu de câtu numai pe astu-felu de covóre scumpe.

Conductulu se pune in miscare; o grupa de jocátorie imbracate in albu inaugurédia acésta, carora li urmédia apoi mirés'a radiemata pe damele ei de onóre si petrecuta de mam'a ei si de celelalte prinsese.

Gratiós'a princesa Fatma inaintédia numai fórté incetu, cu privirea plecata la pamentu, si se opesce la fia-care pasu, prin care ôre cum ar voi sé céda óspetiloru ei timpu, pentru d'a-i admirá frumsétia si gratiósitatea.

Sclave albe asemenea celoru prime incheie conductulu, aruncandu din timpu in timpu intr'unu scrinioru gingasiu lucratu monete d'auru si d'argintu, tornate a nume pentru acésta celebrare.

Spatiós'a sal'a a tronului procura spectatoriloru celu mai imposantu tablou, paretii acesteia sunt imbracati cu atlasu albu si abundante decorati cu rose d'auru si flori de orantie; in frunte pe estrada se afla 3 fotele asemenea din atlasu albu — d'a supra loru cu

un baldachinu extraordinariu pomposu, menite unul pentru mam'a chedivelui, alu doile pentru mam'a miresei, si alu treile pentru mirés'a.

Asiediandu-se prinsesele pe aceste fotole, ne vomu ocupá putínu cu descrierea toaleteloru loru pompóse si estravagante.

Mirés'a pórtá o haina de atlasu albu, d'a supra decorata cu dantele englese; lungimea hainei e de 5 metre (cam de 5 coti) si e portata de sclave albe fórtre lucosou imbracate.

Hain'a e croita dupa mod'a francesá, si preste totu preserata cu diamante. Fruntea miresei o decóra o diadema maiestetica de diamante si alte petrii scumpe.

Toalet'a acést'a, care siede tinerei si rapitóriei mirese de minune bine, e de o scumpeitate fabulósa, si intrece in frumsetie si arte tóte câte numai au esistatu pan'acuma.

Mirés'a aci primesce salutárele si felicitárele prinseseloru si celoralalte dame presinte, cari a insofít'o pan' la piciórele tronului, si finindu-se aceste éra-si se retrage totu pe acea cale pe care a venitu si totu cu acele ceremonii, in departamentele de unde a venitu.

Asemenea si óspetii, dupa ce se mai ospetédia inc'odata la o mésa splendida, se recomanda si serat'a se finesce.

Dintre celelalte extraordinariu-pompóse si pretióse toalete si-a atrasu atentiunea si admiratiunea celoru presinti mai cu séma prinsesele Mansor Pascha si Djelal Pascha. Aceste toalete au fostu gátite dupa mod'a atátu occidentala, câtu si orientala, — adeca in Paris si Constantinopole, si erau asemenea de colóre alba de atlasu semenate in abundantia cu diamante si decorate cu dantele englese si alengone, de o latíme de 35 centimetre. Pretiulu numai acestoru dantele s'au urcatu la sum'a de 35.000 franci; ér pe capu avea o pasere de brilante, asiediata pe unu buchetu de diamante. Bijuteriele prinsesei Djelal din acésta séra se urcau la unu pretiu de 2 milióne franci.

O astu-feliu de splendóre si pompa desvólta orientulu la serbárele, la cari numai femeiloru li este permisu a participá; pe candu barbatii au libera voia, conformu usului din tíera, a se presintá in fracu, admirandu-si cu reciprocitate ordurile ce li decóra peptulu.

P.

B o m b ó n e.

Éta unu anunciu francesu!

Unu negutiatoriu de arme din Paris publica in diuarie urmatoriu anunciu:

„Pentru desperatii din amoru!

„In magazinulu meu se afla unu mare asortimentu de revolvere bune.

„Amorosii nefericiti, séu cei ce voiescu a duelá, sé se adreze la mine, si li voiu serví numai decátu cu obiectulu doritu.

*

Unu furu se introduse, nóptea, in cas'a unui omu saracu, si incepú a bojbaí pentru a gasí ceva.

Saraculu, care nu dormiá, i díse:

— He! draga, dta vrei sé gasesci ceva, prin intunerecu, intr'o casa, unde eu nici chiar diu'a nu găsescu nimicu.

CE E NOU?

** (*Treiuniulu jan. — mart.*) se va incheiá cu nrulu 12. Ne rogámu de publiculu nostru prenumeratoriu a recomandá fói'a nóstra in cerculu cunoscintiei loru, ca — inmultindu-ni-se prenumerantii — sé potemu si noi reincepe publicarea ilustratiuniloru.

** (*Diet'a Ungariei*) in septeman'a trecuta a continuatu desbaterile a supra bugetului ministeriului de finantie, — votandu-se o multíme de urcári de dári.

** (*Pentru loteri'a din Deva*) au mai incursu urmatóriele obiecte: o paruchia de papuci barbatesci, de dn'a Agnes Draghiciu in Deva; o corfitia de bilete, lucrata din lemnu, — o mapa de scrisu, — unu sterge-pene, — o tavita de lampa, lucrata din lana, — o sapca de lampa din lana, de dr'a Maria Barcianu in Sebesiu; dóue vase de porcellan pentru flori, — o vasa de porcellan pentru flori, — o vasa de porcellan pentru untu, de dn'a Irina Bardosi in Deva; o perina brodata cu flori si paseri in relief, de dn'a Nina Cergedeanu in Térgulu-Muresiului; unu tragetoriu de clopotu lucratu cu margele, — unu portu orologiu brodatu cu senile, de dr'a E. Maria Demianu in Balsia; o vasa de cristalu cu acoperisiu de argintu, de dsiórele bar. Aurelia si Elena Popu in Pesta; o perina brodata cu lana si metasa, — unu etui de cátfiea cu fórfeci, de dr'a Nina Dunca in Sibíiu; o punga impletita de metasa, de dr'a Paulina Dunca in Sibíiu; o camesia romanésca cusuta cu firu si metasa, — o smiseta de dantele, — unu portu sugare de dn'a Sofia Moldovanu in Petrosieni; o paruchia de sfesnice de dn'a Maria Nandrea in Hatieg; o paruchia manseturi de sfesnice, de dr'a Susana Popoviciu in Hatieg; trei garnituri de perina impletite, de dr'a Mina Balasiu in Hatieg; o paruchia de calamarie de porcellan, — unu pocalu de cristalu, de dn'a Luisa Lazaru in Deva; unu portu buchetu impodobitu cu granate si perusiele; o icóna brodata, de dn'a Maria bar. Nopcea in Deva; o punga lucrata cu metasa si firu, — unu cosuletiu lucratu cu lana si metasa, — o punga lucrata cu metasa si perle, — unu orologiu lucratu cu margele, — o perina lucrata de atia si metasa, de dn'a Sofia Dunca in Romaní'a; o brosa de auru massivu cu lantiu si acu de orologiu, impodobita cu email, de dn'a Casandra Bojinca in Romaní'a; o corfitia de toaleta, de dr'a Amalia Balog in Déva; unu sterge-pene, de dr'a Gabriela Balog in Déva; — unu portfoiu brodatu cu senile si perle cu portretulu lui A. Iancu, — unu etui de ace de bronzu occidatu, de dn'a Anastasia Leonescu in Boitia; o perina impletita din lana si metasa, de dr'a Aurelia Stanislav in Sibíiu; o paruchia de papuci brodati cu metasa de dr'a Amalia Stanislav in Sibíiu; o tavita de lampa, de dr'a Maria Stanislav in Sibíiu; o sapca lucrata de firu si lana, — o siatula de palisandru, — o marca de carte, de dn'a Ecatarina Olariu in Deva; o cutia de manusi, brodata, — dóue garnituri de perina de fileu, de dr'a Eufrosina Tipeiu in Sebesiu; o siatula de parfumerii cu flacóne de cristalu aurite, de dn'a Iosefina Mocioni n. bar. Brudern in Pesta; unu ser-

viciu de otietu si untu de lemnu de argintu cu flacóne de cristalu, de dn'a Elena Várady n. Mihali in Maramuresiu; o vasa de cristalu cu tatia si coperisiu de argintu de dr'a Maria Mihali in Pesta; o tavita lucrata cu seminte, — unu galbenu in natura, de dn'a Emilia Munteanu in Sebesiu; unu cosiuletiu de bilete de cartonu, de dr'a Iulia Weiss in Deva; unu etui pentru pahare, de dn'a Maria Almasi n. Moldovanu in Deva.

*** (Totu pentru loterí'a din Deva) au mai sositu aceste obiecte: o perina lucrata de lana si metasa, de dn'a Veronica Pipoșiu in Ilfa; siese „Poesii si prosa“ de dlu Victoru Rusu in Clusiu; Unu cachet-tout de parete, lucratu cu flori aplicate, de dn'a Eufrosina Axente in alba Julia; o parechia manteluri de sfesnice, — unu portu orologiu, de dr'a Ester Verner in Deva; unu serviciu de porcellan pentru cafea de 6 persóne, de dn'a Teresa Ratiu in Hatieg; o zacharnitia de cristalu, — o tavita de lampa brodata cu lana si metasa, de dn'a Lucretia Borha in Hatieg; doi galbeni in natura, de dn'a Agneta Popoviciu in Orastia; o perina brodata, de dn'a Leontina Dobo in Orastia; o perina brodata, de dr'a Emilia Popoviciu in Orastia; dóue perine de fereste, de dr'a Cornelia Popoviciu in Orastia; o corfitia de parete lucrata din margele, de dr'a Maria Popoviciu in Orastia; unu tablou in oleiu cu cadra aurita, copia de pe „Satulu romanescu saracitu“ din galeri'a Eszterházy, picturatu de dn'a Elena Cimponieriu n. Aldulianu in Pesta; unu tablou in oleiu, represintandu Alsaci'a in doliu, in cadra aurita, picturatu de dr'a Eugenia Aldulianu in Pesta; unu buchetu de seminte lucratu de dn'a Maria Bianu in Mediasiu; o plapona de véra lucrata de bumbacu, de dn'a Lisa Fagarasianu in Siercaia; o icóna brodata, — o tavita de lampa, de dr'a Maria Rosiu in Alba-Iulia; unu clopotu de bronzu, — unu album, — de dn'a Cristina Barbu in Alba-Iulia; dóue corfe cu flori lucrate din hartia, o boneta lucrata cu atia si cordele, de dn'a Augusta Schelegia in Lipova; o zacharnitia de porcellanu, de dn'a Elena Siandoru in Alba-Iulia; o corfitia de margele de dr'a Ana Patitia in Alba-Iulia; o vasa de porcellan pentru tabacu de dn'a Susana Popoviciu in Hatieg; o cutia de porcellan, de dr'a Septimia Popoviciu in Hatieg; dóue perine impletite din lana in colorile natiunale, de dr'a Iosefina Stejariu in Sibíiu; o stufa cu auru, de dn'a Emilia Nicola in Abrudu; o sapca lucrata de lana, — o tatia de lampa, — o corfitia de margele, de dr'a Eugenia Nicola in Abrudu; o icóna brodata cu margele, de dr'a Silvia Moldovanu in Boziasiu; o icóna brodata cu margele, de dr'a Iulia Moldovanu in Boziasiu; unu tragatoriu de clopotu lucratu cu metasa, flori aplicate si margele, de dn'a Elena Moldovanu in Petrosieni; o corfitia brodata, — unu covoru de patu, de dn'a Rosa Weber in Deva; o zacharnitia, de dn'a Moldovanu in Deva; o carafa de cristalu, — unu pocalu de cristalu, de dr'a Rosa Fabianu in Deva; unu acastistu, — o cutia de lemnusie, — o perina de ace, de dn'a Sofia Holisca in Baitia; o cutia lucrata de minerale, — o zacharnitia de cristalu, de dn'a Ana Popu in Baitia; o siatula lucrata din minerale, — trei garniture de perine, de dn'a Anastasia Moldovanu in Baitia; o cutia de lemnusie, lucrata din minerale, de dn'a Rosa Lönhard in Baitia; o perina de ace, — o parechia talia de sfesnice, — unu anelu de servetu, de dr'a Nina Cadariu in Boitia; unu portu orologiu lucratu cu marge-

le, de dr'a Maria Corhanu in Baitia; unu portu orologiu lucratu cu margele, de dr'a Nina Vogel in Baitia; siese tamacuri de argintu pentru desertu, de dn'a Leontina Romanu in Pesta; o perina de ace lucrata din atia, de dr'a Maria Weiss in Deva; unu pisonu, — unu cosiuletiu lucratu cu flori aplicate, de dn'a Ioana Moldovanu in Trestia; o parechia tatia cu broderia orientala, — o tatia cu flori aplicate, — o perina de ace, lucrata cu broderia orientala de dr'a Ioana Moldovanu in Trestia; patru antimacazare lucrate cu bumbacu, — unu etageru lucratu cu flori de perle, de dr'a Iustina Popoviciu Bercianu in Tergulu-Muresiului; unu serviciu de cristalu pentru lucru, dóue filingi de porcellan, — o cutia de porcellan, de dn'a Maria Cornea in Hatieg; o cutia de porsellanu, — o vasa de porcellan, — o cutia de porcellan pentru ace, de dn'a Fira Fagarasiu in Hatieg; o vasa de cristall pentru flori de dn'a Ana Patroviciu in Hatieg; unu etui pentru sugare de porcellan, de dn'a Maria Baiasiu in Hatieg; dóue pocale de cristall, de dn'a Maria CeregredEANU in Hatieg; o corfitia lucrata de margele de dr'a Lucretia Munteanu in Hatieg; o vasa pentru flori, de dn'a Susana Ivascu in Hatieg; o vasa pentru flori, de dn'a Elena Popu in Hatieg; o corfitia de parete brodata, de dr'a Eufrosina Cirlea in Alba-Iulia; unu anelu de auru, de dn'a Maria Nicóra in Deva; o lampa de bronzu, de dn'a Catarina Gergelyfy in Deva; o etagera de parete, de dn'a Ana Suchy in Baitia; unu portu orologiu, — o corfitia de bilete, de dr'a Vilma Suchy in Baitia; unu etui de ace de dr'a Laura Suchy in Baitia; o fatia de mésa cu 6 servete, — unu anelu de auru cu rubin, de dn'a Elisa Colbasi; o parechia de papuci barbatesci brodati, — o parechia de papuci brodati pentru dómne, — o parechi de papuci brodati pentru copii, o perina brodata, — de dn'a Ermina Popoviciu Desseanu in Arad.

*** (De la Botosieni) se scrie, cá acolo intr'atá-t'a s'au sporitu hotifele, incátu dílele trecute s'a furatu de la gimnasiulu de basti clopotielulu ce erá asiediatu pe furci destuln de nalte.

*** (Nevést'a ca garantia de detoria.) In secolulu nostru, secolulu realismului, se intempla multe lucruri cari in idealismulu trecutulu, nici nu s'ar fi erediutu. Istoriór'a urmatória inca e una din aceste. In lun'a trecuta intr'unu otelu din Viena a sositu o parechia tinera, unu barbatu si nevést'a-sa. Ei si-a cerutu o odaia, ceea ce si capetara. Trecú o septemana, barbatulu se departá si nu se mai rentórsa la otelu. Ospetariulu provocá nevést'a a platí cont'a, ea inse nu avea nici unu cruceriu, dar asigurá pe ospetariu, cá barbatulu ei se va rentórsa acusi cu bani, cá-ci a lasatu-o pe ea — dreptu garantia. De atunce ospetariulu si nevést'a totu ascépta.

*** (Fericita Viena!) In Viena s'a infintiatu o nóua societate jidovésca, intitulata: „Aliantia israelita in Viena.“

☉ (Noulu ministru de interne,) contele Iuliu Szapáry si-a ocupatu dílele trecute postulu seu, si primesce in audintia de trei ori in septemana: luna, mercuria si vineria, totu-de-una dupa miédia-di la órele 3—4.

*** (O nebuna la concertu.) Intr'o séra din septemana trecuta se tienù in salele redutului d'aice unu concertu de proménada. Intre damele presinte mai alesu una atrase atentiunea toturora, si nu atátu prin frumseti'a si eleganti'a sa, ci mai alesu prin estrava-

ganti'a manierelor sale. Ea fugea dintr'unu locu in altulu, incependu a conversá cu toti, cunoscuti necunoscuti, câtî se aflau in cale. Uimirea publicului creștea din ce în ce. In fine apoi enigm'a fu deslegata. — Veni unu servitoriu, i oferî bratiulu, si o conduse afara din sala. Serman'a, erá nebuna!

= (*Unu duelu între două fete.*) Se vorbesce de câte-va dîle in Agram despre unu duelu, ce s'a intemplat acolo, si a caruia cauza a fostu gelosi'a. Doue fete iubiau totu pe acela-si Don Juan, care oferî ambelor, fara partíalitate, inim'a si man'a sa. Lupt'a ce avea sè decida posesiunea, se efectua cu cutîte, si înainte de a fi posibilitate a despartî pe infuriate, Maria, ce erá bruneta, primî două impunseturi la o parte, ér Clotilda, o blondina, primî cinci in gátu si o brazu.

** (*Postele noastre*) totu-si sunt admirabile. Éta unu casu nou, spre a ne convinge despre acést'a. Unu diariu din Timisiór'a scrie aceste: „Suburbiulu „Fabricu“ alu Timisiórei zace atátu de aprópe de cetate, încátu pe calea ferata cu caii sosimu acolo in 5 minute, éra pe josu in 15. E bine post'a face calea acést'a in — trei dîle.“

** (*Unu omu care a saritu prin ferésta.*) Intr'un'a din noptile trecute publiculu care se rentorcea de la unulu din teatrele germane de aici, si inaintá in apropierea otelului „Frohner“, de odata se pomenî cu unu incidentu de totu neacceptatu. Din etagiulu primu cadiu pe trotoaru o figura négra. Trecatorii grabira iute intr'acolo sè véda ce e? — Dar nici nu ajunsera aprópe, — pana candu figur'a se si scolá, cà-ci erá unu omu. Acest'a apoi nu acceptá nici unu minutu, ca publiculu sè-i faca cunoscintia, ci o luá pe picióre, si in scurtu — disparu. Cei ajunsi la locul drama stetera locului, si in minutulu primu nu scieau ce sè faca de uimire? Numai dupa aceea li plesni prin minte sè se uite susu la ferést'a, din care a saritu acelu omu. In ferésta nu erá nici o lumina. — Traserá clopotielulu de la pórtá, intrara, si intrebara de portariu, cà cine siede in departamentulu acela? Portariulu respunse, cà stapanulu casei. Apoi ei povestira incidentulu; in urmarea celor spuse, portariulu deschise usi'a locuintiei numite. — Intrara mai multi in sale, dar acolo nu se gasi unu sufletu de omu. In fine, apoi nepotendu-se descoperî nimica, se dusera toti catra casa. A dóu'a dí politi'a totu-si descoperî faptulu. Celu ce a saritu din ferésta, a fostu unu talhariu, carele aflandu-se in odaile stapanului casei, de odata audi nesce pasi, si neavendu alta cale de scapare, sarí afara prin ferésta. Dar unde-i talhariulu? Nu-i ca 'n palma!

Biserica si scóla.

‡ (*Prim'a doctorésá in Lipsi'a*) a esítu la inceputulu acestei luni. Ea se chiama domnisiór'a Johanna de Evreinow, si e din Petersburg. Dupa ce dins'a a facutu esamenele rigoróse la facultatea de legi, in fine a obtienutu „cu calculi laudabili“ si diplóm'a de dr. in legi.

Literatura.

** („*Revist'a Contimpurana*“), despre care vorbíramu in nrulu trecut, a si aparutu la Bucuresci, sub redactiune anonima. Cuprinsulu e fórte intere-

santu, si a nume: Mironu Costinu, de V. A. Urechia, — O séra de érna, de V. Alesandri, — Suvenire despre poetulu Conachi, de G. Sionu, — Despre conditiunea civila a femeii, de G. Schina, — Unu boeriu nou, de G. Cretianu, — Igien'a saténului de Dr. Romniceanu, — Plansulu noptii, de M. Zamfirescu, — Galileu, de S. C. Mihailescu, — Somnolenti'a de M. Zamfirescu, — Marele vistieriu Candescu, novela istoria de Pantazi Ghica. Dorimu prosperare acestei intreprinderi frumóse!

** („*Transactiunile literarie si scientificé*“) au incetatu. Abonantii voru primî ca rebonificare „*Revist'a Contimpurana*.“

** (*Unu discursu alu lui Barnutiú*) se publica in foisiór'a diariului „*Curierulu*“ din Iasi. Acestu discursu erá menitu a fi pronunsiatu la ocaziunea fondării universitáti din Iasi, — inse nu s'a pronunsiatu.

** („*Cetatiamulu*“) se numesce unu nou diariu politicu si comercialu, care a aparutu la Braila in locul incetatului diariu: „*Post'a Brailei*.“ Noulu diariu incepe indata la nrulu 6.

** (*Dlu M. Minovicu*) a scosu de sub tipariu la Bucuresci urmatoriulu opú: „*Banc'a teritoriala si agricola romana, séu unu nou sistemu de creditu financiaru*.“ Pretiulu 80 de bani.

T e a t r u .

× (*In teatrulu celu mare din Bucuresci*) compani'a dramatica, represintata de dlu M. Pasealy, a jucatú la 4/17 martiu pentru prima-óra pies'a: „*Romani'a liberata, séu Mircea invingatoriu*“, drama originala in 5 acte, de Antoninu Roques.

× (*In teatru din sal'a Bosel*) din Bucuresci s'a jucatú la 5/16 martiu, cu concursulu dlui Millo, pies'a: „*Jianu capitanu de haiduci*“, drama poporala in 4 acte de Anestinu, áctulu alu patrале de dlu Millo.

× (*Teatru francesu la Bucuresci*) Innalt'a boerime din capital'a Romaniei se póte bucurá, cà-ci are déja si ea o distractiune. Trup'a de operete francesé si frivóle a dnei Keler a sositu de curendu la Bucuresci, si la 3/15 martiu a deschisu unu ciclu de 30 represintatiuni.

× (*Dlu Millo*) fu invitatú la Iasi, spre a represintá si acolo pies'a sa nóua: „*Apele de la Vacuresci*.“

M u s i c a .

⊙ (*Oper'a italiana in Iasi*) va incepe represintatiunile sale la 10/22 martiu cu pies'a „*Balulu mascatu*.“

⊙ (*Opuri musicale*) La Táborzsky si Parsch in Pesta au aparutu: Amoretten-polca de Aloisiu Reinprecht; Amant'a pastoriului de Ignaz Jeteles.

⊙ (*Fr. Liszt*) a datu vineri la 21 martiu in sal'a mica a redutului unu concertu, in presinti'a unui publicu fórte alesu. Doue septemani inainte de concertu nu se mai capetau bilete de felu.

⊙ (*O serata musicala la Thiers*) va interesá dóra si pe cetitorii nostri, deci vomu reportá si noi despre ea pe scurtu. Serat'a se tienú intr'un'a din dîlele trecute, esecutandu-se totu-odata unu programu mu-

Calindariu istoricu.

— Martiu. —

sicalu interesantu. Mai antâiu Thiers cantà cu multa espressiune unu cantecu scurtu; dupa dinsulu Barthélemy Saint Hilaire cantà cu multu umoru câte-va siansonete vesele; apoi se puse la fortepianu Gambetta si cantà cu Challemel-Lacour duetulu din „Mut'a de Portici“, — Jean Brunet si Langlois cantara si ei nesce piese, si astu-felu partea prima a concertului se incheià. A d'ou'a parte se incepù cu unu cantecu alu presiedintelui comisiunii de trei-dieci, elu a cantatu din „Favorit'a“, apoi urmà Rouher, care e unu pianistu fôrte bunu, elu a esecutatu o parte din „Wilhelmu Tell“, — concertulu se incheià prin o aria din „Rigoletto“ cantata de principele Andiffret. Dupu concertu urmà balu, — deschisu asemene prin Thiers.

P i c t u r a.

✂ (Pictorulu Kaulbach din München) a terminatu de curendu unu tablou pomposu, — intitulatu: „Persecutiunea crestiniloru sub Nero“, care e meritul pentru espositiunea universala de Viena.

Espositiunea universala de Viena.

△ (Sportu internatiunалу.) Sub decursulu espositiunii universale se voru arangià si cursuri de cai internatiunale, cari promitu a fi fôrte interesante. Numerulu premiiloru fu inmultitu de catra imperatulu cu unulu de 3000 fl.

△ (Pentru espositiunea internatiunala de cai,) care se va tiené totu la Viena, pe timpulu espositiunii universale, sunt deja insinuati 20 de cai din Arabia. Russia inca face mari pregatiri, spre a poté fi reprezentata.

△ (La espositiunea universala din Viena) s'au insinuatu pana acum din Ungari'a 4700 espunatori, a numitu: din Pesta si Buda 983, Fiume 193, comit. Posionu 139, Bechesiu 115, Csongrád 112, Temesiu 93, celelalte comitate cam câte 23 pana la 62, grani'ti'a militaria 283. Din Transilvani'a comit. Clusiu 60, districtulu Brasiovului 263, ér celelalte comitate mai pucinu de câte 33; asié Brasiovulu e in loculu alu treilea dupa Pest'a si grani'ti'a militaria, intre cari si Romani mai multi.

Industria si comerciu.

‡ (Zaharu din pepeni galbeni.) Dilele aceste s'a facutu in California, cu celu mai mare succesu, incercarea de a face din pepeni galbeni zaharu! Se d'ice, cà este fôrte gustuosu si se póte ca curendu sè apara in comerciulu universalu, mai alesu cà-ci California posedà in mare numeru pepeni galbeni.

Suvenirea mortiloru.

† (Ioanu Cosma,) preotu in Petriceiu, in Silvani'a, a repausatu la 26 februaru, — in etate de 61 ani.

† (Ioanu Crisianu,) preotu romanu in Siau'i'a in Transilvani'a, a repausatu la 13/25 febr., in etate de 30 ani.

15. 44. (In. de Chr.) Uciderea lui Iuliu Cesaru. 454. Attila móre. 493. (D. Chr.) Odoacher si fiii sei se ucidu la porunc'a lui Teodorich celu mare. — 1764. Mórtea marquisei de Pompadour. — 1805. Napoleonu I fu alesu rege alu Italiei. — 1848. Miscare poporala in Budapesta. — 16. 1414. Deschiderea conciliului de Constantia. — 1798. Blumauer móre. — 1813. Declaratiunea de resbelu a Prussiei catra Napoleonu I. — 1853. Principele Mencikoff in Constantinopolu. — 17. 45 (In. de Chr.) Invingerea lui Cesaru la Munda. — 180. Imperatulu Marcu Aureliu Filosofulu móre in Viena. — 1811. Nascerea lui Carolu Gutzkof. — 1848. Rescól'a in Venetia. — 18. 1229. Imperatulu Fride-rich II se incoronéza ca rege alu Jerusalimului. — 19. 33. Mórtea lui Christu. — 1560. Melanchton móre. — 1762. Nascerea lui I. G. Fichte. — 20. 43 (In. de Chr.) Nascerea lui Ovidu. — 1727. Isacu Newton móre. — 1811. Napoleonu intra in Paris, Ludovicu XVIII fuge la Gent. — 1848. In Milano si Venetia se proclama republic'a. — 21. 1763. Nascerea lui Jean Paulu Friedrich Richter. — 1849. Batalia la Mortara.

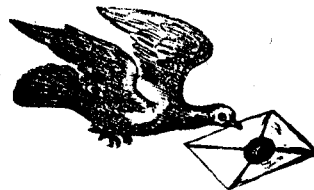
Deslegarea ghiciturei de semne din nr. 7.

Eu de candu m'am insurat,
Chiaru de totu m'am stramutatu:
Postu-am liberu ca si gandulu,
Mintea mea sborà ca ventulu;
Dar acuma-su lantiuitu,
Robu-sureu necontentitu,
Sum legatu c'unu lantiu subtîre,
Cu catusie de iubire...
Dar rob'i'a mea e dulce,
Si in liberu nu m'asiu duce.

Iosifu Vulcanu.

Deslegare buna primiramu de la onorab. nóstre abonante: Ermina Caracioni, Sofia Opreanu n. Marienescu, Julia Josa, Anastasia Barbu, Aurelia Hossu, Maria Aurelia Gaitanu, Etelca T. Ungurianu, Sofia Sculiciu, si de la onorab. nostri abonanti: Georgiu Mateiu Georgiu Sincanu, Ioanu T. Necsia, Demetriu Iosofu, Ioanu Chitta, Andreiu Mehesiu, Silviu' Luminosu.

Post'a Redactiunii.

Clusiu. Unu martoru. Binevoiesce a ceti responsulu precedinte.

Unu cuventu sinceru. Bucuros! Nu mai scrie versuri!
Gherla. A sositu pré tardiu. Ne rogamu de alta-data mai de graba.

Proprietariu, redactoru respundiatoru si editoriu: IOSIFU VULCANU.

Cu tipariulu lui Alesandru Kocsi in Pest'a. 1873. Strad'a lui Alesandru nr. 13.